

Nagyváradai Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Ferdinand király és Millerand táviratváltása

Párisból jelentik: Ferdinand román király Millerand köztársasági elnökhöz táviratot intézett, amelyben köszönetet mond a szívélyes fogadtatásért. Millerand elnök választáviratában Romániát Franciaország jó és rossz napjaiban egyaránt hűséges barátjának nevezi.

Nem engedélyezték a parasztpárt bukaresti gyűlését

Bukarestből jelenti a Rador: Az Adeverul jelenti, hogy a parasztpárt a jövő héten Bukarestben nagy népgyűlést akart tartani, de a kormány az ostrom-állapotra való tekintettel, nem adott engedélyt a gyűlés megtartására.

MAI ZÜRICH NYITÁS

NEWYORK	568
LONDON	2469
PÁRIS	3480
PRÁGA	1685
BUKAREST	297
BUDAPEST	00075
BERLIN	10 null 128
BÉCS	0008025
MILANO	2532

Ehségstrájkot kezdtek a letartóztatott román kommunisták

Bukarestből jelenti a Rador: A letartóztatott kommunisták a vacaresti fogházban éhségstrájkba kezdtek. Semmiféle ételt vagy italt nem fogadnak el.

Mária királyné Nizzában

Párisból jelentik a Radornak: Mária királyné Nizzába érkezett. Fogadtatására a pályaudvaron megjelentek Mariora szerb királyné és a nizzai hatóságok vezetői.

Az irónő reklámja

Newyorkból jelentik: Portlandben Oregon államban Hollis Mora irónő agyonlőtte lakasadóját. Letartóztatásakor azt vallotta, hogy így akarta népszerűsíteni legújabb munkáját.

A Matin értesülései Duca és Poincare párisi tanácskozásairól

— Budapesti tudósítónk távirata —

Párisból jelentik: A Matin hosszabb cikkben foglalkozik Poincaré miniszterelnöknek Duca román külügyminiszterrel folytatott tanácskozásával. A lap azt írja, hogy Franciaország és

Románia között eddig formális szövetségi szerződés

nem volt, de valószínűleg hamarosan létre fog jönni.

Franciaország semmiképp sem kíván a szerződésnek a szovjet-vel szembeni ellenséges jellegét adni. Franciaország őszintén óhajtja, hogy

Besszarabia kérdésében Oroszország és Románia

között megegyezés jöjjön létre.

Ha a megegyezést Oroszország ellenséges akarata megakadályozza, ez nem változtathat azon felfogás egységén, amely az európai politikát Franciaországra nézve meghatározza.

Leleplezték a Horthy ellen készült merényletet

— Budapesti tudósítónk távirata —

A budapesti államrendőrség letartóztatta Staron Sándor 23 éves vasmunkást és két társát. Mindhármán bevallották, hogy Horthy Miklós kormányzó ellen

akartak merényletet elkövetni. A terv szerint a merényletet Staron követte volna el, aki anarchistának vallja magát, két társa csupán tudott a tervről.

Csicserin jegyzéket intézett a francia kormányhoz

Moszkvából jelentik: Csicserin külügyi népbiztos erélyes hangú jegyzékben utasítja viszsza, hogy Franciaország beavatkozzék a kievi ítéletek ügyébe. Ez az ellenséges magatartás —

mondja Csicserin — csak újabb szem a többi hasonló cselekmény láncolatában, mint többek közt Besszarabia annektálásának jóváhagyása vagy a Kínával tervezett egyezmény meghíusítása.

Ujabb érdekes részletek a királyi-pár párisi fogadtatásáról

Mennyibe kerül a nagy pompa

Párisból jelentik: A francia frank repíze szélesedtet teremtett a párisi sajtóban. Két héttel ezelőtt, amikor szinte zuhanásszerűen esett a francia valuta, napról-napra siránkozó, fenyegető, gyors beavatkozást követelő cikkekkel volt tele a párisi sajtó, a lapok idegessége átláthatódott a közönségre is, a piac és a kereskedelem is nyugtalanodott, amíg aztán újra jött a javulás, a font és a dollár gyors ütemben csuszott visszafelé, az emberek arca kiderült és a sajtó, — a párisi sajtó, — most már ráér foglalkozni azzal, ami a reszortjába tartozik: szállítani a pletykát a párisi publikumnak.

A nagyvilági élet eme hűséges tolmácsa, bár hivatalos helyeken hét lakat alatt őrizték, — kipattantották azt a titkot is, hogy mennyibe kerül Franciaországnak a román királyi pár párisi látogatása. Az összeg kétszáznyolcvanötezer frank. A francia sajtó azonban nem elégedett meg azzal, hogy a román királyi pár néhány napos párisi tartózkodásának

költségét közölje csak az olvasóival, hanem azt is meg akarta tudni, hogy mégis mire fogják fordítani ezt a 285 ezer francot. A részletekre volt kíváncsi. És a részletek is napfényre kerültek.

A román királyi pár fogadtatása már a külsőségekben is nagyon fényes volt. A demokratikus francia köztársaságban.

A köztársaság győzött a görög népszavazáson

Több royalistát letartóztattak

Athénből jelentik a Radornak: A népszavazás eredménye a köztársaságra kedvező eredménnyel folyik. Eddig a leadott szavazatok nyolcvan százaléka a köztársaságé. A szavazáson a nép óriási tömegei vettek részt, minden a legnagyobb rendben folyt le a kormány erélyes intéz-

kedései következtében.

Miután a kormánynak bizonyítékai vannak, hogy a royalisták abban az esetben, ha a népszavazás a köztársaságra kedvező lesz, államcsínyt terveznek, számos royalistát letartóztattak.

A kormány megtiltotta György király manifestumát.

amióta megrájkultak a királyvizitek, most megragadja az alkalmat és újabb, eklátáns bizonyítékát akarja adni a világszerte ismert francia udvariasságnak. A királyi párt a Quai d'Orsay palotában helyezték el, a melynek dísztermét teljesen renoválták.

Természetesen ez pénzbe került. Butorokat Versailles-ből, az egykori királyi rezidenciából hoztak be. A királyi pár kíséretében levő udvarhölgyek a rue de la Boissy-Augias-n levő palotában laknak, ahol az ellátás két-három napra huszezer frankba kerül.

Az Elysée-n kétszáznegyven teritékes dimer volt, személyenkint 200 frankot számítottak érte. A bevonulás a XIV. Lajos király-korabeli kocsikon történt, minden elképzelhető fény és pompa közepette. És ez mind-mind pénzbe került, úgyhogy az előirányzott 285 ezer frank talán nem is lesz elég.

Az Olympiád mellett tehát a román királyi pár látogatása is tavaszi eseménye Párisnak.

Még mindig nincs ujság Pesten

A nyomdai munkások kizárása még mindig tart. A szaklapok egyesülete, valamint a hetilapok és folyóiratok szindikátusa szolidaritást vállalt a napilapokkal és elhatározták, hogy lapjaikat nem jelentetik meg.

A Bethlen-kabinet elismerte a Károlyi kormány fegyverszüneti szerződését

Erdekes epizódok a magyar nemzetgyűlés éjszakai üléséről

— Budapesti tudósítók távirata —

A szanálási javaslat nemzetgyűlési tárgyalásának izgalmas eseménye volt a szocialista szövegek hatalmas adattömegekkel támogatott kritikája. Nagy szenzációt keltett Várnai Dániel szocialista beszéde, amelyben kiálltatta hogy a Jugoszlávia számára való szállításokra az 1918. november 13-án kötött

belgrádi fegyverszüneti szerződés értelmében

telezte magát a kormány. Leírja, hogy

a Bethlen kormány elismerte és magára nézve kötelezőnek fogadta el a Károlyi kormány egyik szerződését

Rámutat, hogy éppen e szerződés ellen mesterséges hangulatot teremtettek s egy vezérkari ezredes könyvében azt állítja róla, hogy gaztett, hazaárulás. És most bele fogják iktatni a magyar államokmányok sorozatába.

Amikor — ugymond — a belgrádi szerződés kötelező végrehajtását vállalják, ennek politikai következménye is van a kormányra és a többségi pártra. A kormány e tényével

megszűnik az erkölcsi jogosultsága, hogy az 1918-iki politikai átalakulás vagy ennek vezérei ellen továbbra is fellépjen.

Ellentétben megszűnik a kormány erkölcsi jogosultsága arra, hogy Károlyi Mihály ellen a hazaárulási pört tovább is folytassa.

Erdekesen fejtette ki beszéde további részében, hogy a kormány oly terheket vállalt a leigazított ország nevében, amelyek nem lesz képesek kipréselni. Fokozta az adókat oly mértékben, hogy Kállay volt pénzügyminiszter szerint

505 aranykorona lesz a felfizetendő adóteher.

Ház nagy izgalomban hallgatta a lesújtó adatokat. Kimutatja, hogy a költségvetési reform — amelyet szerint ez év január-június között szakaszában

a földadó mindössze 6 millió aranykoronát tesz ki, amikor a forgalmi adó 65 millió aranykorona lesz.

egyes pártok nagy zaj támad. Közbekiáltások röpködnek. Fájdalom — mondja Várnai — a dolog egyáltalán nem komolytalan.

Barthos Andor: Ez is jó magyar szó: komolytalan (Zaj.) Várnai: En még egy jó magyar szó: a képviselő úrtól nem

hallottam. Bizza csak rám, tudok olyan jól magyarul mint ön.

Barthos Andor: Nagyon szerény. (Zaj.)

Egy milliárd lei az adóhivatalok tiszta bevétele

Bukarestből jelenti a Rador: A Viitorul jelentése szerint a pénzügyminiszter centralizálta az ország összes adóhivatalainak bevételeit és kiadásait. Ezek szerint az első negyedévben 4 mil-

Várnai: Nekem nincs jogom a szerénységhez, önnek pedig minden oka meg van arra, hogy ne legyen szerénytelen. (Zajos tetszés, derűltetés, taps.)

Propper Sándor: No tanár ur a lecke nem sikerült!

Várnai annak hangoztatásával fejezi be beszédét, hogy gyógyítás ürügye alatt a kormány és támogatói okozták a nép nagy szenvedéseit.

liárd, 262 millió 560 ezer lei bevétel és 3 milliárd 189 millió 915 ezer lei kiadás volt, így tehát a bevételi többlet meghaladja az egy milliárd leit.

Stinnes utolsó órái

Hogyan halt meg a német Krözus — Nincs, aki vezesse Stinnes 360 vállalatát

— Berlini levél. —

(Berlini levél.) Stinnes meghalt, miután megkereste mindazt, amit Németország a márká katasztrófáján elvesztett. Élete történelmi jelenség, feltűnik, hogy ő volt a háború utáni idők Napoleonja. Halálát hosszú betegség előzte meg. Az utolsó délután már tisztában volt azzal, hogy nincs menekülés, meg kell halnia. Izgatottan emelkedett fel ágyában, keze ökölbeszorult és így szólt:

— Nem akarok meghalni! Nem, nem! Még nagyon sok dolgom van!

Talán most történt meg először, hogy nem teljesült a diktátor akadáta. Estére meghalt.

Stinnes délután kijelentette orvosainak, hogy meg fog halni és számol ezzel. Magához kérette fiait és közölte velük utolsó rendelkezéseit. Órákig elbeszélgetett velük, teljes öntudatánál volt és nem is észlelték rajta megváltozott állapotát. Később behívatta feleségét és testvérét, akik halála pillanatáig mellett tartózkodtak. Végző percéig nem hagyta el eszmélete. Az utolsó operáció óta nem sikerült a beteg hőmérsékletét csökkenteni, ezért a szív fokozott erővel dolgozott, teljes elgyengülés állott be, melynek következményeként nem sokára következett a halál.

Stinnes halála súlyos bonyodalmakat okozott vagyonának és vállalatának vezetésében. Azok, akik pontosan ismerik Stinnes birodalmát

kizártnak tartják, hogy a vagyont ezentúl egységesen lehessen vezetni.

Stinnes Edmund, a legidősebb fia, bár igen tehetséges, nem fogja tudni az ügyek intézését átvinni. Eddig ő kezelte Stinnesék családi birtokait és a belső magánvagyonát. A fiatalabb Stinnes fiu huszonöt éves és nem hiszik, hogy őt fogják a német-luxemburgi művek élére állítani. Valószínűnek tartják, hogy a vagyon egyes részeit eladják majd és felapozódik Stinnes szerzeménye. Csehszlovákiában nem terjeszkedett Stinnes, a köztársaság bezárta előtte kapuit Magyarországi ügyeit Krausz Simon intézte. Romániában, Jugoszlávia-

ban számos vállalat van Stinnesék tulajdonában.

Stinnes németországi királysága sokszáz vállalatból és hatalmas birtokokból állott. A kezében tartotta a német közvélemény legnagyobb részét, a Deutsche Allgemeine Zeitung és még egy csomó lap volt az övé. Sok hotel és fürdőhely tartozott még a Stinnes-koncernhez.

Még valami arról, amit egy váradai keresztény gyáros tapasztalt a zsidók országában

...a világ egyetlen helye sem volt alkalmasabb a tökéletes boldogságra, való álmódzásra.

Ernest Renan: Jézus élete

„Itt a dicsőség napja! le jour de la gloire est arrivé!” — ezekkel a szavakkal köszöntött be négy esztendővel ezelőtt Max Nordau, a cionistáknak azóta örök életre távozott modern apostola a sanremoi konferenciának azt a határozatát, hogy a zsidó népnek történelmi joga van Palesztinára és ezzel a joggal élhet is a zsidóság Nagy-Británia protektorátusa alatt.

A cionizmus akkor, amikor San Remo határozott, még alig két évtizedes történelmi múlttal tekinthetett vissza, de a világháború követő társadalmi katalizma, amelynek örvénye nem egy európai ország zsidóságát ragadta áldozatul, vagy készült most elragadni, a közép- és főleg kelet-európai zsidóságnak egyre hatalmasabb tömegeibe szuggereálja a nosztalgia érzését a közel husz évszázaddal ezelőtt elvesztett őshaza után.

Ősít talál örökös megerősödést, színes legendák kelnek életre és ölelkeznek a valósággal, ott azon a keskeny földcsíkon, a Földközi tenger partján, világrések találkozásánál, ahol két évezred alatt két istenemberi egyéniség szelleme szakadt fel a néplélek szűz humuszából, hogy új irányt adjon fényével az emberiség útjának...

A cionizmusnak ma még sok az ellensége, elsősorban zsidók közt. Két oldalról is próbálja a ma nemcionista zsidóságra hívságossá tenni, annak feltűntetni Herzl elképzelését. Hogy miért, az most nem tartozik ide, de az bizonyos, hogy a zsidó nemzeti mozgalomnak legszámottebb ellenségei sem térhetnek ki az elől a megállapítás elől, hogy Herzl álmát,

Az összes Stinnes-vállalatok száma háromszázhatvan

Stinnes — mint ember — nem volt megnyerő jelenség. Inkább hasonlított egy szakszervezeti titkárhoz, mint egy pénzemberhez. Köpcös teste és széles feje volt. Fekete szakállt viselt. Álmos, mélyen árnyékolt szemén egyáltalán nem látszott, hogy rugékonny. A legegyszerűbb életkörülmények között élt. Hajócsaládból származott, apja és nagyapja is jómódú emberek voltak, de Stinnes szinte hihetetlen mértékben megsokszorozta szülei vagyonát. Példás családi életet élt és a szivarozáson kívül nem volt egyéb szenvedélye. A családjára már hosszú idők óta a Ruhr-vidéken lakik. Parlamenti szereplése nem történt nyilvánosan, de kezében tartott sok képviselőt. Nagyon rossz szónok volt, ha beszédet kellett elmondania, mindig elakadt. Száraz, szenvedély nélküli embernek ismerték.

Egyszer megkérdezte valaki Stinnes-t, hogy miért dolgozik, kinek gyűjti titáni vagyonát Stinnes elgondolkodott és így felelt:

— A gyermekeimnek!

A német sajtó nagyrésze elismeri Stinnes érdemeit és szimpatikusan ír róla. A Deutsche Allgemeine Zeitung az egyszerűség mintaképeként állítja elének Stinnes. Névlegesen csak ez állt: „Stinnes Hugó, kereskedő”. És ennek a kereskedőnek hétszáz ezer alkalmazottja volt.

san-lasan kezd már megvalósítani a világot — ha vérrel, ha verejtékkel is — de lassan zsidóinak egy kis töredéke. Palesztinában új élet iakad a mocsaras, a malarialfertőzte, a sivatár földből egy kis hősi csoport munkája nyomán. Ezeknek a modern honiglaló hősöknek, az Igéret Földje visszaszerzőinek ásóval-ekével vívott nagyszerű harcáról perspektívás, tömör és izig-vérig modern époszi mond el egy váradai előkelő keresztény család sarja: Rimánóczy Kálmán, aki mostanában jött vissza palesztinai üzleti körutjáról — és ennek az éposznak a töredékeit adjuk itt:

— Ami engem Palesztinában legjobban meglepett: olyan zsidóságra találtam ott, amely maga műveli földjét. És nem kevésbé érdekes: ezek a földmunkások majdnem egytől-egyig diplomás modern emberek, főképpen orosz-zsidók, mérnökök, orvosok, ügyvédek és sok-sok félbemaradt diák és diáklány, akiknek merész — talán jogosult — illúziót megtéptáza a durva élet. Görög helyett, motortervezés helyett — ekevas fölé hajolnak és rövid pár esztendő alatt hatalmas darab sivatagból pompás termőföldet varázsolt a munka. És az utóbbi években épült, igazabbnál: nőtt ki a homokból Tel-Aviv (magyarul: a tavasz dombja) városa, amelynek 25 ezer lakosa egytől-egyig zsidó és őstermeléssel és iparral foglalkozik. Minden, amit ott láthatni, élő cáfolata annak a makacs és rosszindulatú vádnak, hogy a zsidó képtelen alkotó munkára, hogy csak negatív szellemű és hogy legfeljebb közvetít. Nem igaz! Anteusz gyönyörű legendája ez: földhöz ért az évszázadokon át kövek közé zárt zsidóság, hát új, friss erőre kap. Energiát megkaptak, ványozódtak. Akik ma „pánszláv” eretliak mozgósításának” korszakában, ki-olvasás gyűlöletből a nemzeti alkotó erő

Művészi fényképek Weisz és Miklós

Apollo-palota

hiányát vetnék a zsidók szemére, azok látogassanak el Palesztinába. Majd meg-
látják, milyen kevésbé volt igazuk...

— Letelepedni nem könnyű az újászü-
leteit Zsidóországban. Rendkívül szigo-
ruan szelektálják az odaáramló immig-
ránsokat. Jó néhány száz ezer lejnyi tő-
ke kell ahhoz, hogy valaki Palesztinában
önálló kisgazda vagy iparos lehessen.
10-15 holdas parcellákat ad el a Zsidó
Nemzeti Alap fejenként a bevándorítók-
nak, ezt a földet tovább eladni nem sza-
bad. Elsősorban narancsot és citromot
termelnek, ahol a föld megengedi, ott bu-
zát is. Tekintettel van a kormány az
iparpártokra is. Egy kis eset mindent
megvilágít: egy osztrák-zsidó kereskedő
le akar telepedni Haifában, Palesztina
legforgalmasabb kikötővárosában, és
egy bécsi vegyigyár képviselőjét akarja
ott berendezni. Ezt nem engedték meg
 neki, ellenben felszólították: rendezzen be
 Haifában bármilyen kis üzemet, amely a
 bécsi gyár minden termékét elő tudja
 állítani, lehetőleg helyi földművelés-
ekkel. Innen van az, hogy Palesztinában ma
 már iparról is lehet beszélni, ami tíz év-
vel ezelőtt még csaknem ismeretlen fo-
rum volt...

— Kultura? Képzeltető, milyen nagy
fokon áll, ha a föld népe majdnem mind
egyetemet végzett ember. Impozáns is-
kolaépületek a legkisebb kolóniában is
és mindenütt héber nyelven tanítanak.
Nemcsak nem szívesen beszélnek annál in-
kább társalognak angolul. Magyar zsidó
telepéseket is találtam, elég szép szám-
mal, főleg erdélyi származásúakat, akik
külön kolóniát alkotnak. Főiskoláknak,
szakiskoláknak már európai hírük van.
Ami a nyugateurópai értelemben vett ci-
vilizációt illeti, hát annak áldásai a leg-
orthonosabbak Zsidóországban. Vasut,
autó, mozi, telefon, drótnélküli, modern
lakások, amelyek metropolisok pom-
pás hoteljeit híven utánozzák. A villany-
világítás és vízvezeték, a modern higie-
na minden közérdekű intézménye meg-
hasonodott Palesztinában.

— Vallási kérdésben nem érzem ma-
gam jogosultnak arra, hogy nyilatkoz-
zam. De annyit megjegyzek, hogy szom-
bat napján sehol Jeruzsálemben egyet-
len autót nem bírtam kapni, hogy vala-
hová elmenjek. Az abszolút nyugalom és
munkaszünet napja — mondhatni bibliai
értelmeben — a szombat. És templomok
is szép számmal emelkednek mindenütt.

— Az általános gazdasági helyzetet
tevékenyebben nem lehet ideálisnak mon-
dani. Bizony, minden talpalattnyi föld-
ért verejtékes harcot kell vívni, Eldorá-
dónak tehát korántsem mondható és sen-
kise képzelje, hogy új Kalifornia van ott.
De Közép- és Keleteurópa gazdasági
életének rákényszerít a pénzügyi és az
azsarat ott nem ismerik. A bankok évi
4-6 legfeljebb 8 százalékos kamatra ad-
nak pénzt, amelynek van is aztán vá-
sárlóereje. Magamfajta idegennek na-
ponta egy font (800 lej) a költsége és
ebben minden benne van, az elegáns
szállodai szobától kezdve egészen a va-
csora utáni török kávéig és utóérzet-
len egyiptomi cigarettáig. Bukarestben,
vagy Bécsben többet költ az ember.

— Nem, politikáról ott szó sincs. Del-
goznak és nem játszanak a szavakkal.

Az arab veszély, ami évekké ezelőtt
annyi keserűséget és gyászt szerzett a
Szentföld zsidó lakosságának, — ma már
megszűnt. Sir Herbert Samuel kormány-
zó nyugodtan ül az Olajfák hegyén levő
székházában, a nép pedig békességben
dolgozik lent földjén. Néhány gumihoros
rendőrt láttam az utcákon, ezek is in-
kább a közlekedésre vigyáznak; szomi-
baton nincsenek is szolgálatban, semmi
szükség rájuk.

— Hogy, milyennek látom Palesztina
jövőjét? Amennyire én láttam és ahogyan
tudatalatti érzésem súgja: én hiszek en-
nek a kétezer éves hamvaiból feltámadt
csodás országnak virágzó jövőjében. Ha
a cionista politika úgy szektálja a le-
telepedőket, mint eddig és ha megmarad
az az ambíció, amay az utóbbi évtized-
ben életadó talajjal kezd visszaváratni
ni a pusztaságot, akkor a fejlődésnek
beláthatatlan perspektívája nyílt meg
Zsidóország és az egész világ zsidósága
számára.

Színház

HETI MŰSOR:

Kedd: Három a tánc, operett ujdón-
ság harmadszor, B bérlet 102. szám.

Szerda: Tartuffe, ünnepi előadás dr.
Janovics Jenő jubileumára, felemelt
helyárakkal.

Csütörtök: Három a tánc, operett ujdón-
ság negyedszer, A bérlet 103. szám.
Péntek: Nincs előadás.

Szombat délután Lubinszky együttes
fellépte, gyermek előadás, részben új
műsorral, mérsékelt helyárakkal, kez-
dete 3 órakor.

Szombat este: Nincs előadás.
Vasárnap délelőtt: Lubinszky együttes
fellépte, gyermek matiné, mérsékelt
helyárakkal, kezdete 11 órakor.

Vasárnap délután: Limonádé ezredes,
mérsékelt helyárakkal, kezdete 3 órakor.

Vasárnap délután: Lubinszky együttes
fellépte, mérsékelt helyárakkal, kezdete
fél 6 órakor.

Vasárnap este: Pompadour, bérleten
kívül, rendes helyárakkal, kezdete 3 és
fél órakor.

Hétfő délután: Lubinszky együttes fel-
lépése, mérsékelt helyárakkal, kezdete
3 órakor.

Hétfő délután: Levendula, mérsékelt
helyárakkal, kezdete 5 órakor.

Hétfő este: Pompadour bérleten kívül
kezdete 8 és fél órakor, rendes hely-
árakkal.

— Három a tánc. E magyaros levegőjű
táncos operette, melynek eddigi két ösz-
szevágó precíz előadását igen szép kö-
zönség nézte végig, ma B bérletben, csü-
törtökön A bérletben kerül e héten még
előadásra. A főszerepeket Kovács Kató,
Záh, Pogány Janka, Borovszky, Miso-
ga, Fratta és Pattanyus játsszák.

— Tartuffe. Holnap dr. Janovics Je-
nőnek, a kolozsvári Magyar színház
igazgatójának vendégfelléptével a Tar-
tuffe kerül színre. Ez alkalommal a ju-
biláló művészt a színházvezető üdvözli,
a Színházi bizottság, irodalmi testület,
a sajtó és a színház. Erre az előadásra
már a földszinten minden jegy elkel,
most már csak emeleti ülészeket lehet a
földszintre kapni.

Kiárusítás, HERCULES'-né SAS-PASSAGE

az összes raktáron levő áruk minden elfogadható árral

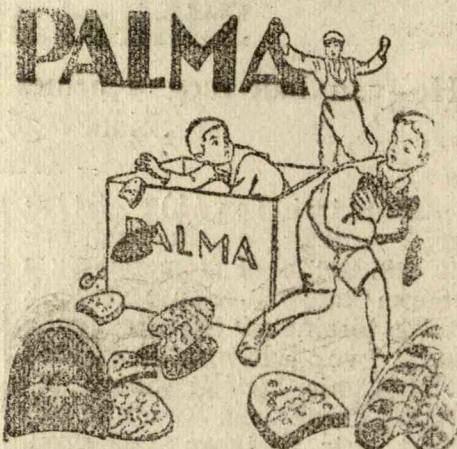
HATVANY

blanar—szücs

Reg. Ferdinand (Rákóczy-ut) 12.

Molykár ellen
megóvásokat elfogad

Nagy választék tavaszi
szőrmékben

kaucuk sarok és kaucuk lap

Viselik gyermekek és fel-
nőttek, mert tartós, olcsó
és kellemes viselet

Lloyd 2654

Végre

kapható a
jó
minőségű

Dreher Haggenmacher

Sör kérjük mindenütt

Harisnyát vásárolhat

de jót és olcsón csak
FISCHER áruházában

Sas-Passage, a virágüzlettel szemben.

1-a lázi viseletre	Harisnyák	20 Lei	-101
Prima flor	Harisnyák	55 Lei	-101
1-a lázi seiyem flor	Harisnyák	65 Lei	-101
1-a seiyem flor	Harisnyák	90 Lei	-101
1-a seiyem flor	Harisnyák	120 Lei	-101
1-a minőségű	Harisnyák	140 Lei	-101
Jaquard text	Harisnyák	90 Lei	-101

Férfi sokak 15 le. 10. a legfinomabb női
Gyermek harisnyák Sockerlik cernák
szabókellékek és rövidárak
lezárlított árakban!

Új kézimunka szalon!

Saguna (Kapucinus)-u. 19 a.
ujjonnan megnyitottam kézi-
munka szalonomat. Fehérnemű
himzéseket, u. m.: Reneszansz
Rischelieu, Madeira, File és
aszurozást gépen elvállalok. —
Gépen készített himzések csu-
pán árban különböznek a ké-
zitől. Kérem a hölgyközönsé-
get erről meggyőződni

Barla Macó

Értesitem a szabó, szabónő és konfé-
tiós üzlet-tulajdonosokat, hogy

Str. Sft. Ladislau (Körös-u.)
10 szám alatt levő

kézimunka üzletembe

mű és géphimzést bevezettem.

Készíték

Tambur, Lassu, Perzsia, zsi-
nóröltést keverve kézi és
gyöngyhimzéssel a legfino-
mab kivitelben.

Elsőrendű munkások.

PETERDI

kézimunka ipar.

Manicür

Hajmosás

Ondulatio

Modern hajfestés

Művészi hajmunkák

Hygienikus kiszolgálás

Hirek Idegenforgalom Nagyváradon

Ma a következők érkeztek Nagyváradra:

Park szállóba: Kollár Arnold kereskedő Prága, Appán Gyula iparművész Budapest, Dénes József és neje bankéjegyző Budapest.

Rimanóczy-szállóba: Guttmann Simon kereskedő Budapest, Lövy Sándor kereskedő Gyula, Friedlander Henrik kereskedő Hódmezővásárhely.

Metropol szállóba: Feld Mária háztartás Sebes Adler Jakab vállalkozó Budapest, Faragó József gyárigazgató Budapest, Poppenheim Gusztáv tisztviselő Bukarest, Bók Jenő gyárigazgató Bukarest.

Palace szállóba: Dickmann Jenő igazgató Budapest, Wittmann János kereskedő Grác, Spiegel Bernáth kereskedő Budapest, Krém Károly kárpitos Kolozsvár.

Széchenyi-szállóba: Frenkel Mózes kereskedő Békésgyula, Gráb Gyula kereskedő B. Gyula, Steiner Mihály kereskedő Budapest.

* Egy vértanú sir gondozója. Szegény Katona Mihály, most már szépen ahogy illik jelentkezett az ő patronusánál jó Szokolay Tamásnál s talán Kossuth Lajos lába elé tette fáradt kezéből az összegöngyölt, csapzott lobogót. Az egyszerű kis ember hűségese csatára volt a negyvennyolcas idők nagy eszméinek. Abból a fajtából való volt, amely halálig közember sorban harcol és nem vár se medáliát se rangot. Harcol a harc kedvéért és a becsületeért, meg amint régebben mondani szokták a zászló becsületeért. Fanatikus volt és mint minden rajongó, önzetlen. Életének nem igen lehetett programja más, mint tisztelni a tekintélyeket és lelkesedni eszméikért. Régebben ilyen vadregényes emberekbe botlottunk lépten-nyomon, mint ma a síberekre, meg a kijárókba. Versenket is azért Miska koma öblös szíjakkal és patetikusan ömlő gesztusokkal, hogy áldozatát mutassa meg a nagy hazafiainak, a hősöknek és mártíroknak.

A hon virányán áldott léptedet
Hón üdvözli honfi érezt...

Igy énekelt Katona Mihály, ki közköltőnek is neveztetik, így énekelt kobzát pengetve sirván énekelt Ferencz. De voltak Kossuth Ferencz. De voltak Kossuth Lincoln Ábrahám vagy Prenek Bób Dóda számára éppúgy, mint ahogy Sas Edét is laudálja emelte. (És viszont, mert a költők szeretik egymást.)

A szerkesztőségek hűséges leltári figurája volt a kis cingár iskolaszolga. Számontartotta a negyvennyolcas-párt gyűléseit és a Lajos asztal emlékünnepeit. Mindezekről jómagán költött kommunikat, amiket személyesen hordott szét a redakciókba. De volt egy nap, amikor őszinte megaláztatással szokott kopogtatni. Gyászos arccal jött és néman tette le a kéziratot: dicső emlékeztető Rulikovszky Kázmér mártírhalálának évfordulóján.

Az orosz zsarnokok áldozatának, a magyar szabadság lengyel vértanújának emlékét ez a derék kis romantikus ember ápolta, gondozta évtizedeken át. Ő gondoskodott friss virágról, rekviemről, még ájtatosan emlékező publikumról is. Ki fog most gondoskodni a vértanú koszorújáról?

Megnyitották a londoni angol-orosz tárgyalásokat

Londonból jelentik: Az angol-orosz konferencián Macdonald hosszabb beszédet tartott, amelyben hangsúlyozta, hogy létre kell jönni a kölcsönös alkalmazkodás szellemének.

Az angol sajtó méltatja a konferencia jelentőségét.

Londonból jelentik a Rador-nak: Ma kezdődött az angol-

orosz konferencia Macdonald angol miniszterelnök elnöklésével. A megnyitó ülés formalitásai után elhatározták, hogy a legközelebbi ülést, amelyen két albizottságot választanak, kedden tartják meg.

Oroszország fűdelegátusa a konferencián Rakovsky népbiztos, mellé Litvinov van beosztva.

Ítélet a Samarineanu-Bogdan Jonescu pörben

Az a hármassajtóper, amelynek sértett felei Bogdan Jonescu jogakadémiai tanár és Bacaloglu György v. ezredes voltak alperese, illetve vádlottja pedig Samarineanu Mihály jónévi váradai román újságíró-kollégánk — a mai napon az ítéletki hirdetéssel véget ért.

Bacaloglu esetéről nem szólva, mindenesetre különös, hogy a sok persziflált közéleti alak közül Bogdan Jonescu volt az, aki Samarineanu kollégánk szatír-

ját annyira sértőnek vette, hogy ezért pert indított.

Egyébként a Bogdan Manea törvényszéki bíró által ma kihirdetett ítélet becsületsértésben és rágalmazásban vétkeinek mondja ki Samarineanu Mihályt és ezért összesen

2700 lej fő- és mellékbüntetésre ítéli.

Samarineanu enyhítésért, az ügyész pedig súlyosbításért fellebbezett.

Nem nyilatkoznak az orvosok a Schilling-ügyben

A Nagyvárad Orvosegylet — mint ismeretes — foglalkozott a nagyváradai orvosok egy részének dr. Schilling Árpád ellen megindított akciójával. Schillinggel szemben azt a vádat igyekeztek felállítani, hogy az orvosi kar előtt nem hajlandó feltárni szíveinek összetételi módját. Az egyetemes orvostudomány szerintük megköveteli, hogy minden gyakorló orvos bebizonyítsa, hogy az általa újonnan alkalmazott terápia megfelel azoknak a követelményeknek, amelyek a tudomány minden gyógykezelési vívmányával szemben felállít. Az Orvosegylet ötös bizottságot küldött ki dr. Schilling Árpád meghallgatására. Schilling a bizottság előtt meg is jelent, de a jövő hét csütörtökéig a tárgyalásokról sem a bizottság tagjai sem pedig Schilling mitsem ohajtanak nyilvánosságra hozni. A kiküldött bizottság elnöke volt Major László tiszti orvos, rajai pedig dr. Roskoff Béla, dr. Móricz Ernő, dr. Konrád Béla és dr. Fisch Áron.

Az erősen diszkret magatartást tanúsító orvosok mégis adtak némi nyilatkozatot, amelyekből azonban csak az tűnik ki, hogy nem nyilatkoznak.

Dr. Major László városi tisztifőorvos ezt mondotta:

— Egyelőre az ügyben érdemlegesen nem nyilatkozhatom, miután döntés még nem is történt. Annak idején nem fogok elzárkózni a nyilvánosság felvilágosítása elől.

Dr. Roskoff Béla az Or-

vosegylet titkára ezt mondta: Tudományos szempontból vizsgálata tárgyává tettük dr. Schilling új szerét, ezért jöttünk össze hétfőn, de határozatot nem hoztunk.

Dr. Konrád Béla munkatársunkkal közölte, hogy a tárgyalások a tegnapi esti megbeszélésen nem fejeződtek be. A legközelebbi ülést a jövő hét csütörtökén fogják folytatni, amikor határozatot is fognak hozni. Előbb nem lehet megtartani az

Popovici prefektus a husvéti kiállításon

Hétfőn este zárultak be a husvéti kiállítás kapui. Az utolsó pillanatig a közönség nagy tömegei keresték fel a kiállítást és mindenki a legjobb impressziókkal távozott onnan. Tegnapi este megjelent a kiállításon Popovici Miklós prefektus Mangra Deme-ter főügyész társaságában. A prefektus hosszabb ideig tartózkodott a kiállításon, sorra járta az egyes sátrakat, mindent alaposan szemügyre vett, bemutatva magának az összes kiállító kereskedőket és iparosokat, mind egyiknél részletesen érdeklődött üzeme és vállalata felől és a kiállítás rendezői előtt a legnagyobb megelégedésének adott kifejezést.

Emlétsreméltó, hogy a kiállítás három napja alatt, dacára a nagy látogatottságnak, a legkisebb rendezavarás sem fordult elő. A teremben bármilyen nagy

ülést, mert ő is, dr. Móricz Ernő is időközben elutaznak. Az ügy érdemi részéről addig nem adhat felvilágosítást.

Dr. Schilling Árpádot az Irgalmasok kórházában levő rendelő szobájában találtuk. Az orvos városzobája tele van betegekkel, úgy, hogy csak pár pillanatra fogadhatott bennünket. Kérdésünkre kijelentette, hogy a tegnapi esti tanácskozásról nem nyilatkozhatik, mert az ülést még nem fejezték be, azt folytatni fogják és így amíg határozatot nem hoznak, nem nyilatkozhat. Annnyit azonban azonban kijelenthet, hogy kollégái a legnagyobb objektivitással és a legszélesebb körű tekintettel vizsgálják az ügyet és meggyőződése, hogy határozatuk a vizsgálatnak megfelelő lesz.

Még mindig a Tatu-ügy

Az Estilap legutóbbi száma ismételtén foglalkozott dr. Tatu Miklós gazdasági tanácsos ismeretes áthelyezési ügyével.

Dr. Tatu ma a következők közlésére kérte az Estilapot:

— Tévedések elkerülése végett és a tények helyes beállítására érdekében ezeket kell tudni:

— Április 12-én két polgármesteri határozatot kaptam. Az egyik április 7-én, a másik pedig 12-én kelt. Az előbbiben visszavagyok helyezve dr. Popovici Miklós prefektus rendeletére való hivatkozással a gazdasági tanácsosi állásba. Az utóbbiban pedig újból átvagyok helyezve, hasonló indokollással, mint előbb a kihágási bíróság elére.

— Ugy az április 12-én kelt, mint az első áthelyező határozatot a polgármester hozta és nem a városi fegyelmi bizottsága. A cikkben említett fegyelmi bizottság nem fegyelmi bizottság, hanem kinevező bizottság, amely három olyan tisztviselőből áll, akik közvetlenül vannak alárendelve a polgármesternek. A kinevező bizottság a maga indítványát áthelyezésre vonatkozóan direkt a polgármester előzetes megkeresésére tette meg.

toiongas is volt, az ügyes rendezés a legsimábbban és legügyesebben bonyolította le a nagy forgalmat.

Külön ki kell emelnünk a városi villamos mű nagyszerű teljesítményét a kiállítás idején. A legrovidebb idő alatt technikai felkészültsége és szaktudása révén az összes sátrakat a legjobb világítással látta el. Csillárjait, villanyos díszlámpáit villanyos háztartási cikkeit két hatalmas sátorban állította ki, a melyet az igazgatóság megbízásából Molnár Győző raktárfőnök vezetett nagy hozzáértéssel. A legszebb üzleti és erkölcsi sikereket egyike csakugyan a városi villamos műnek jutott ki: többek között egy hatalmas méretű csillárt adott el. A prefektus, a polgármester és a városi tanács különös megelégedésüket nyilvánították a villamos mű két sátra előtt.

* Jeritza utóda Berta Kiurina és Hubert Leyer Nagyváradon. Románia a nagy jegyadók miatt el van vágva a külföld legnagyszerűbb művészei elől és az ünnepek, akiknek milliók hódolnak ismeretlenek maradnak azok előtt, akik nem szánnak nagy pénzeket egy-egy külföldi utazásra. Május 5-én mégis ritka közönségének része. Berta Kiurina, a wieni Hofoperben Jeritza utódja és Hubert Leyer, ugyan csak a bécsi opera ténoristája, tartanak egyetlen estélyt a Kath. Körben. A világhírű művészeknek romániai körutjukban Nagyvárad lesz az első állomásuk s vendégszereplésük érthetően nemcsak a kimondott zenei körökben, de a város egész kultúrársadalmában kelt osztatlan érdeklődést. Tekintettel a nagy jegykeresletre, a Hegedüs hírlapiroda már ma megkezdte az előjegyzéseket.

* A leszállított bérkocsi-tarifa. A rendőrség most közzéteszi a váradai bérkocsik leszállított tarifáját. Az új bérkocsi-tarifa a következő: Egyfogatuaknál: Egy ut a városban első félórát nap pal 15, éjjel 20, minden további negyedóra nappal 5, éjjel 10, félnapra 140, egész napra 240, nagyalomásra nappal 15, éjjel 20, velencei állomásra nappal 20, éjjel 30, temetőbe 20, oda és vissza várákozás nélkül 35, Püspök- vagy Félix-fürdőbe 140, Püspök- vagy Félix-fürdőbe 2 órai várákozással 180 lei, a szőlőbe minden menet 5 lejjel drágább. Kétfogatuaknál: Első félóra nappal 20, éjjel 30, minden további negyedóra éjjel 13, nappal 8, félnapra 200, egész napra 320, nagyalomásra nappal 20, éjjel 30, velencei állomásra nappal 30, éjjel 40, temetőbe 30, oda és vissza várákozás nélkül 45, Püspök- vagy Félix-fürdőbe 2 órai várákozással 260, a szőlőbe minden menet 5 lejjel drágább. A bérkocsisok kötelesek a tarifát látható helyen kifüggeszteni.

* Rablógyilkosság Bécsben. A Josefstadtban lakó Pacholik Ferenc 60 éves mechanikust — a mint Bécsből jelentik — műhelyében meggyilkolva találták. A gyilkosságot valószínűleg nehéz kalapáccsal hajtották végre. A rendőrség megállapította, hogy a műhelyből két kerékpárt elraboltak. A rablógyilkosság okaira nézve még teljes homály uralkodik. A tettes kézrekerítésére megindult a nyomozás.

* A legújabb shymmik: Mädel sag „igen”. Rio de Janeiro. Tanagra. Chinese. Wo hast du. Wennich dich seh. Pelikan stb. Minden új tánc megvan a Hegedüs hírlapiroda zeneműosztályában.

GYERMEKE LESZ

a legelegánsabb a korzón, ha gyermekkocsiját

ÁZÓKE MIKLÓS-nál

Strada Vlahuta (Szent János-utca) 22. szám alatt szerzi be.

Ugyanott új huzatok, ernyők, gumizások és mindennemű javítások a legolcsóbban és leggyorsabban készülnek.

APRÓHIRDETÉSEK

Minden szó 3 lei, vastag betűkkel 6 lei.
— A legkisebb hirdetés ára 30 lei.

LAKÁS

5000 leit fizetnek havonta kényelmesen butorozott szobáért, kitűnő ellátással, jó levegőjű szőlőben. Címet a Hegedüs hírlapirodába kérek. 279

ÜZEMHELYISÉGET keresek raktárral azonnalra. Címetek „Üzem” jellegre Hegedüs hírlapirodába. 342

ELEGÁNS butorozott szobát keres két fiatalember. Címet „Német” jellegre a Hegedüs hírlapirodába. 345

ALKALMAZÁS

GÉP- és gyorsíró kerestetik. Alánlatok fizetési igények megjelölésével „Faipari vállalat” jellegre a Hegedüs hírlapirodába kérem. 343

PERFEKT gép- és gyorsírót keresek. Dr. Zoltán Károly ügyvéd, Strada Episcopul Ciorogarin (Uri-utca) 11. 357

KÉZILÁNYOK fehérmű varráshoz jó fizetéssel felvételnek. Bermann fehérmű áruház, Sas passage. 356

BANK és faszakmában elsőrangú munkaerő periekt magyar, német, francia, orosz, szűkséghez képest román vezető állást keres. Szíves megüvásokkal „Modern” jellegre Hegedüs hírlapirodába kérek. 355

JOBBA német vagy magyar leány öt éves kisleány mellé azonnal fővételnek. Cím: Pannónia III. em. 354

JÓ helyre minden leány felvételnek. Székelynéhez, Strada Matei Corvinul (Gróf Batthány-utca) 12. 349

JÓ megjelenésű fiatal kereskedő fél millió biztosítékkal utazói vagy hasonló állást keres. Cím Hegedüs hírlapirodába. 353

SZAKÁCSNÖT, fiatal, ki önállóan főz keresek. Cím Hegedüs hírlapirodába. 351

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ ház nagy telekkel, fa üzlettel átadható lakással, 2 szoba, konyha, speiz, 1 iroda és mellékhegyiségekkel. Cím: Hegedüs hírlapirodába. 338

KERESEK megvételre egy jókarban levő fürdőkádat, Boulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 230

Uj üzmemben munkában volt butorok elkészültek

Ugy ebédő, mint hálóberendezések a legszebb kivitelben mérsékelt áron és előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók

Fratil Engelstein si Co
Szarvas-Str 4.

Elsőrendű száraz

cser és bükk tűzifát

méterenként, aprítva és vagontételben, legolcsóbb árban házhoz szállít

Schwartz József és fiai
Horia (Báthory)-u. 26. Telef. 15-63 és 708

EGY teljesen jókarban levő kis Singer varrógép eladó. Cím Strada Aurel Vlaicu (Vámház-utca) 21.

NAGYON szép hálószoba, 2 rézágy madracal, 2 kis szekrény, 2 nagy szekrény tükörrel, Argaman szőnyeg 4 és fél 3 és fél, 2 moket fotel eladó. Boulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. 282

ÜGYES fiatal mindenest keresek két tagu családdhoz. Boulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 236

JÓ karban levő balkaros gép eladó. Értekezni: Nemes, Strada Bizericei (Templom-utca) 24.

PRIMA trágya eladó bármilyen nagy szekérrel 1 lei. Értekezni az altszti iskolában (volt hadapród iskola). 358

SZÉP nikkeles ülő-íkvő gyermekkosci eladó. Gilányi-utca 22. 352

SAJÁTTERMESÜ husvét bor 12 leiert ugyanott szőlő 80 leiert kilója kapható. Sztaroveszky-utca 29. 350

ELADÓ 12 személyes kávé és moka szerviz, lámpaernyő, zsurasztal, szamovár, fehér vaságy, rézlámpa, rézágy, márványmosdó tükörrel, seylon, olcsó hálószoba, külön szekrény, 2 vas mosdó. Boulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 49

ELADÓ tej szeperator, nagyon jó látcsó, Strada Boulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 116

NAGYON szép fehér csikos közt ruhák eladók. Szász, Boulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. 89

ELADÓK kézimunka stótok, ágyterítő, milliók, futók, abrosz 12 szalvétával, file csipke, betét és motívok, kelim abrosz, színes, kötött és aranyterítők, nagyon szép és izléses, olcsó montirozott és montirozatlan diványpárnák, batiszt himzett női ingek és nadrágok, selyem roitos kendő, seylon takaró, 2 ablakra nordis függöny, fekete kockás taft, perzsaszőnyegek, keleti ebédő, itt készültek, minden nagyságban Boulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30, Szász.

BIZOMÁNYBA elfogadok bármilyen fehérműt, porcellánokat, színeket és képeket. Boulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30, jobbra, Szász. 64

KÜLÖNFÉLÉK

GÉPAJOUROZÁST olcsón és jól vállal Erbstein, Strada Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 28 vagy Strada Sztaroveszky utca 11. 126

Legolcsóbban

tűzifa

szűkségletét

Jeney M.

cégnél szerezheti be. Transeului (Sánc-u.) 16. Telefon 17—43.

1 m³ száraz tűzifa 240 Lei

1 q aprított „ 67 „

házhoz szállítva 195

Használt, de jókarban levő BUTOROKAT

csakis **GRÖSZ** butor-üzletében

Baros-utca 6. szerezheti be legolcsóbb árban. Villamos megálló

* Amerikai, párisi, londoni, berlini és bécsi tánc-dal ujdonságok kottája kapható a Hegedüs hírlapiroda zenemű osztályában.

ASZÓDI

csokoládé

és disztojások vására megkezdődött

Tearum továbbra is literje L. 26
Mazzola kilója L. 48. — Saját darálású porcukor, mák, dió

Aszódinál, Sas-palota

Husvétí edények

alkalmi árusítása

Farkas Áruház

Sir. N. Jorga (Zöldfa-u.) 5.

Uzleti álványok eladók. 401

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növény

ételzsirt,

mert tiszta, egészséges és szapora

Kapható

is

Kosorul előállítva, szigoruan az orthodox izr. rituelek szerint

Fuchs Benjámín nagyváradí orth. főrabbi ur felügyelete alatt

Készíti a Fabrica Phenix S. a. R. Bucuresti.

Oradea-marei képviselet:

FISCHER EMIL Parcul Stefan cel mare 11. — Telefon 692

Nagyon szép kézimunkák,

ágyterítők,

függönyök,

milliók,

futók,

abroszok,

szalvétákkal

érkeztek

és olcsón

kaphatók

Szász Annánál

Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 30. jobbra

Songorfeld Adolt részv. társ.